

Ένα

Σήμερα πρόσεξα για πρώτη φορά πόσο κόκκινο είναι το φανάρι στα φώτα τροχαίας. Σαν πανί που κυματίζει σε αρένα ταυρομαχίας. Αυτό σκεφτόμουν όση ώρα το παρατηρούσα και περίμενα να σβήσει. Απορώ πώς μέχρι τώρα δεν έχουν αντιληφθεί ότι το κόκκινο δεν είναι η κατάλληλη επιλογή χρώματος για ένα φανάρι που ούτως ή άλλως μετατρέπει τους οδηγούς σε μαινόμενους ταύρους.

Κόκκινο. Λες και δεν ήταν αρκετός ο εκνευρισμός των τριάντα πέντε βαθμών Κελσίου και της αποπνικτικής υγρασίας. Ο πατέρας χτυπούσε ρυθμικά τα δάχτυλά του στο τιμόνι. Αργά, γρήγορα, γρηγορότερα. Η μαμά δίπλα του κρατιόταν από το κάθισμα, λες και το ρυθμικό αυτό χτύπημα θα είχε τη δύναμη να την ξεκολλήσει από τη θέση της και να την εκσφενδονίσει πάνω στην καυτή άσφαλτο.

Γρήγορα. Γρηγορότερα. Μερικά βρισίδια ακόμα κι

ύστερα πράσινο. Την ώρα που τριγυρνούσαμε ανάμεσα στα παρκαρισμένα αυτοκίνητα προσπαθώντας να βρούμε μια θέση να σταθμεύσουμε, παρακαλούσα μέσα μου να μη νευριάσει πολύ ο πατέρας και μας γυρίσει πίσω. Ήθελα τόσο πολύ να μπω στη θάλασσα.

Ευτυχώς μια παρκαρισμένη μερσεντές έκανε όπισθεν και άφησε κενή τη θέση της. Παρκάραμε και κατεβήκαμε. Μόλις ο πατέρας άνοιξε το πορτμπαγκάζ, έπεσαν από μέσα ένα σωρό κλαπατσιμίπαλα που είχαμε φορτώσει με τη μαμά την ώρα που εκείνος ήταν μέσα στο σπίτι και ετοιμαζόταν. Τον κοίταξα με την άκρη του ματιού μου. Είχε νευριάσει. Το κατάλαβα. Το κατάλαβα από τον τρόπο που πέρασε δυο φορές τα δάχτυλά του μέσα από τα μαλλιά του. Ήθελε να μας βάλει τις φωνές αλλά υπήρχε πολύς κόσμος τριγύρω κι έτσι το απέφυγε.

Στην παραλία η μαμά άπλωσε τις πετσέτες μας και ύστερα με πασάλειψε με αντηλιακό.

«Να σου βάλω;» ρώτησε τον πατέρα.

Εκείνος έφερε το δεξί του χέρι μπροστά και τη σταμάτησε, όπως σταματούν οι τροχονόμοι την κυκλοφορία.

«Δε βάζω πάνω μου αυτή την αηδία», σχολίασε.

Άνοιξε την παγωνιέρα και πήρε μια μπίρα. Έδωσε και σ' εμένα ένα χυμό πορτοκάλι. Ρούφηξα μερικές γουλιές κι ύστερα τον άφησα κάτω.

«Άντε, μαμά, πάμε να βουτήξουμε», είπα και πήρα από την τσάντα τα γυαλάκια της κολύμβησης.

Η μαμά έβγαλε το φόρεμά της, το δίπλωσε προσεχτικά και το άφησε κάτω. «Πάμε», είπε και μου έδωσε το χέρι της. Πιαστήκαμε σφιχτά και προχωρήσαμε προς το νερό. Οι αχτίδες του ήλιου λαμπύριζαν στην επιφάνεια της θάλασσας σαν μικρά διαμαντάκια. Ήθελα να τρέξω να χωθώ μέχρι το λαιμό μέσα τους.

«Μισό λεπτό», ακούστηκε πίσω μας η φωνή του πατέρα.

Γυρίσαμε. Στεκόταν όρθιος και κοιτούσε προς το μέρος της μαμάς. Μόλις τον είδα, μου ήρθε πάλι στο μυαλό ο ταύρος που ετοιμάζεται να επιτεθεί στο κόκκινο πανί που ανεμίζει μπροστά στα μάτια του. Κι ας ήταν το μαγιά της μαμάς λουλουδάτο.

«Αυτό το μαγιά διάλεξες να φορέσεις, Σοφία;» τη ρώτησε. «Από όλα τα μαγιά που υπάρχουν στην ντουλάπα σου, διάλεξες αυτό; Δεν έχεις καταλάβει ακόμα πως δε θέλω να φοράς αυτό το μαγιά μπροστά σε όλο τον κόσμο;»

Η μαμά έσκυψε το κεφάλι και κοίταξε το μαγιά της. Μάλλον θα αναρωτιόταν αυτό που αναρωτιόμουν κι εγώ. Τι διαφορετικό είχε αυτό το μαγιά από όλα τα υπόλοιπα μαγιά που είχε στην ντουλάπα της. Το χέρι της έσφιξε δυνατά το δικό μου. Κάτι πήγε να πει αλλά το μετάνιωσε.

Δίπλα μας βρισκόταν μια οικογένεια με τρία μικρά παιδάκια. Γελούσαν τόσο δυνατά που για μια στιγμή νόμισα πως το γέλιο τους θα είχε τη δύναμη να εξουδε-

τερώσει το θυμό του πατέρα. Μακάρι να μπορούσα να ακούω μόνο αυτούς. Γύρισα το κεφάλι μου δεξιά και τους παρατηρούσα. Ο μπαμπάς τους γέμιζε κουβαδάκια με άμμο και τα βοηθούσε να χτίσουν κάστρα.

Ένωσα το χέρι της μαμάς μέσα στο δικό μου να τρέμει. Γύρισα. Έκλαιγε. Ο πατέρας δε φώναζε. Δεν ήθελε να τον ακούσουν οι άλλοι να μας φωνάζει. Αυτά που έλεγε όμως μπορούσαν να σε κάνουν να κλάψεις ακόμα κι αν δεν τα φώναζε.

«Μαζέψτε τα όλα. Φεύγουμε τώρα», είπε.

Μέσα σε ελάχιστα λεπτά, η μαμά κι εγώ τοποθετήσαμε ό,τι είχαμε βγάλει πίσω στις τσάντες και ακολουθήσαμε τον πατέρα στο αυτοκίνητο. Έστρεψα μια τελευταία φορά το κεφάλι μου πίσω. Οι αχτίδες του ήλιου εξακολουθούσαν να λαμπυρίζουν πάνω στα γαλάζια νερά. Και στην οικογένεια εκείνη γελούσαν ακόμα.

Δύο

Το επόμενο μεσημέρι, την ώρα που τρώγαμε στην αυλή σκεφτόμουν πόσο διαφορετική θα ήταν η ζωή μας αν ο πατέρας είχε μονάχα αυτή την πλευρά, τη χαμογελαστή. Μετά το γεύμα έφερε από την κουζίνα ένα τεράστιο καρπούζι, το έκοψε στη μέση και έδωσε σ' εμένα και στη μαμά τις πιο ζουμερές φέτες για να φάμε.

«Ξέρω να διαλέγω τα καλύτερα καρπούζια, έτσι, κορίτσια;» μας έκλεισε το μάτι και συνέχισε να μοιράζει γενναιόδωρα φέτες και χαμόγελα σαν να μην είχε συμβεί τίποτα απολύτως την προηγούμενη μέρα. Σαν να ήταν αυτός ο πατέρας που στην παραλία ξεκαρδιζόταν στα γέλια και έχτιζε κάστρα στην άμμο.

«Είναι όντως πάρα πολύ καλό», χαμογέλασε η μαμά.

Δεν ξέρω γιατί χαμογέλασε η μαμά. Αν χαμογέλασε γιατί της άρεσε το καρπούζι ή γιατί της άρεσε που ο πατέρας έγινε έτσι. Γλυκός σαν ώριμη φέτα καρπου-

ζιού. Προσπάθησα να χαμογελάσω κι εγώ αλλά ένιωθα το χαμόγελο σαν άβολο σχήμα πάνω στο πρόσωπό μου.

Ευτυχώς που εκείνη την ώρα είδα τη Νεφέλη να περνάει πάνω από το χαμηλό περιτοίχισμα που χώριζε το σπίτι της από το δικό μας και να μπαίνει στην αυλή μας.

«Κερνάτε καρπούζι, κύριε Γιάννη;» ρώτησε τον πατέρα.

«Όσο καρπούζι θέλει το Νεφελάκι μας», της είπε εκείνος και της έκοψε μια μεγάλη φέτα.

Τράβηξα μια καρέκλα και την έβαλα να καθίσει δίπλα μου. Η Νεφέλη ήταν η καλύτερη φίλη του κόσμου και δεν ξέρω τι θα έκανα χωρίς αυτή. Συζητούσαμε από μικρά παιδιά τα πάντα. Ή σχεδόν τα πάντα. Για τον πατέρα δεν της είχα πει ποτέ.

«Όλα καλά, Νεφέλη μου;» ρώτησε η μαμά την ώρα που γέμιζε με παγωμένο νερό τα ποτήρια μας.

«Ναι», απάντησε η Νεφέλη μασώντας τη φέτα της. «Ο μπαμπάς μου είπε να σας ρωτήσω αν θέλετε να έρθετε απόψε το βράδυ να φάμε μαζί. Θα έχουμε μπριζόλες στα κάρβουνα».

Η Νεφέλη κοίταξε τη μαμά και περίμενε να της απαντήσει. Η μαμά όμως δεν απάντησε. Κι οι δυο γνωρίζαμε καλά πως την απάντηση στο σπίτι μας την έδινε μόνο ο πατέρας. Αυτός προς στιγμή δίστασε. Παραξενεύτηκα γιατί ήξερα πως του άρεσαν πολύ οι μπριζό-

λες. Ύστερα βέβαια θυμήθηκα πως ο κύριος Σάββας, ο πατέρας της Νεφέλης, δεν του άρεσε και τόσο.

«Πες στον μπαμπά σου πως όχι μόνο θα έρθουμε, αλλά απόψε θα έχουμε και αγώνα», είπε τελικά. «Να δούμε αν αυτή τη φορά θα καταφέρει να φάει περισσότερες μπριζόλες από εμένα».

Η Νεφέλη χάρηκε και μαζί της χάρηκα κι εγώ. Η σχεδόν χάρηκα κι εγώ. Ήταν λες και πάντοτε κάτι στεκόταν πάνω από τη χαρά μου και έριχνε τη σκιά του πάνω της.

Το βράδυ, γύρω στις οχτώ, με μια αγκαλιά μπίρες ο πατέρας και με ένα ταψί μηλόπιτα η μαμά, κλείσαμε την πόρτα του σπιτιού μας και κατευθυνθήκαμε προς το σπίτι της Νεφέλης. Ο κύριος Σάββας ήταν ήδη στην αυλή και έψηνε τις μπριζόλες. Έπιασαν κουβέντα, κι εγώ μπήκα μέσα στο σπίτι να βρω τη Νεφέλη.

Ήταν στην κουζίνα και ψιλόκοβε τα λαχανικά για τη σαλάτα. Πήρα ένα μαχαίρι από το συρτάρι για να τη βοηθήσω.

«Σου 'χω νέα», μου είπε. «Ο Χάρης θα κάνει πάρτι αυτή την Παρασκευή στο σπίτι του. Κάλεσε όλη την τάξη. Μου είπε να το πω και σ' εσένα μιας και δεν έχεις κινητό».

Μόλις η Νεφέλη ανέφερε το όνομα του Χάρη, τα μάγουλά μου φλογίστηκαν. Φυσικά και ήθελα να πάω. Σαν τρελή. Είχα να τον δω από τη μέρα που τελειώσαμε τις εξετάσεις στο σχολείο.

«Δε θα με αφήσει ο πατέρας», είπα.

«Μα γιατί να μη σε αφήσει;» απόρησε η Νεφέλη και έβαλε ελαιόλαδο στη σαλάτα. «Αφού θα είναι και οι γονείς του στο σπίτι. Δε θα είμαστε εντελώς μόνοι μας».

«Δε θα με αφήσει», επανέλαβα. «Δε θέλει να πηγαίνω σε μέρη που υπάρχουν πολλά αγόρια».

«Ζήτα το σαν δώρο γενεθλίων τότε», πρότεινε η Νεφέλη και πήρε στα χέρια της το μπολ με τη σαλάτα. «Σε τρεις βδομάδες γίνεσαι δεκατεσσάρων. Το αξίζεις».

Δεν ήξερα αν το άξιζα ή όχι, ήξερα όμως, πέραν πάσης αμφιβολίας, πως ο πατέρας δε θα με άφηνε να πάω σε ένα πάρτι γεμάτο αγόρια ακόμα κι αν τον παρακαλούσα γονατιστή.

Έξω στην αυλή οι τρεις συζητούσαν δυνατά και γελοούσαν. Κοίταξα τον μπαμπά της Νεφέλης και προς στιγμή σκέφτηκα πόσο εύκολη ήταν η ζωή για εκείνη. Ο μπαμπάς της σπάνια της έλεγε όχι, δεν είχε υψώσει τον τόνο της φωνής του ποτέ και τα πιο σκληρά λόγια που είχε ακούσει από το στόμα του ήταν: «Νεφέλη, είμαι απογοητευμένος με αυτό που έκανες. Πρέπει να το συζητήσουμε».

Η μαμά εκείνη την ώρα ήρθε δίπλα μου και μου χάιδεψε τα μαλλιά, και αμέσως με έπνιξαν οι τύψεις. Που σκέφτηκα ότι η Νεφέλη ήταν τυχερή. Γιατί εκείνη είχε χάσει το χάδι της μαμάς της εδώ και χρόνια.

«Ορμάτε», έδωσε το σύνθημα ο κύριος Σάββας μόλις καθίσαμε στο τραπέζι, και πιάτα και μαχαιροπίρου-

να έπιασαν δουλειά. Οι μπριζόλες ήταν πεντανόστιμες, τρώγαμε σαν να είχαμε να φάμε μια βδομάδα.

«Σοφία, μήπως θα μπορούσες να περάσεις κανένα απόγευμα από δω;» ρώτησε ο κύριος Σάββας τη μαμά. «Θα ήθελα μερικές συμβουλές διακόσμησης για το σαλόνι. Ότι και να λέμε, εσείς οι γυναίκες θα υπερέχετε πάντα στο θέμα του γούστου».

Η μαμά κούνησε καταφατικά το κεφάλι της και έβαλε λίγη σαλάτα στο πιάτο της. Κοίταξα ενστικτωδώς τον πατέρα. Άφησε με θόρυβο τα μαχαιροπίρουνά του και άνοιξε ένα ακόμα τενεκεδάκι μπίρα. Για το υπόλοιπο της βραδιάς φαινόταν να μη διασκεδάζει ιδιαίτερα, και μαζί του έχασα το κέφι μου κι εγώ.

Είναι που στο μυαλό του έφτιαχνε πάντα ιστορίες. Πως ο κύριος Σάββας ενδιαφερόταν για τη μαμά, πως όλος ο αντρικός πληθυσμός ενδιαφερόταν για τη μαμά, πως έπρεπε να τους αναχαιτίσει όλους για να μην τη χάσει. Και στο τέλος το μόνο που κατάφερε ήταν να την αποδιώχνει. Και μαζί της κι εμένα.

Αυτά σκεφτόμουν για το υπόλοιπο της βραδιάς και δεν μπόρεσα να καταπιώ μπουκιά. Ούτε να χαμογελάσω ξανά κατάφερα.

Τρία

Είπαμε καληνύχτα, κι εγώ έσυρα απρόθυμα τα πόδια μου από το σπίτι της Νεφέλης μέχρι το δικό μας. Προσπαθούσα να πείσω τον εαυτό μου πως άδικα ανησυχούσα. Ο πατέρας δεν είχε θυμώσει ή ακόμα κι αν είχε θυμώσει, θα το είχε ήδη ξεχάσει. Θα επιστρέφαμε σπίτι, θα πηγαίναμε για ύπνο και τα όνειρά μου εκείνη τη νύχτα δε θα χρειαζόταν να είναι σκοτεινά και μπερδεμένα. Ωστόσο το ένστικτό μου σπάνια με γελούσε.

«Πήγαινε τώρα στο δωμάτιό σου», μου είπε μόλις μπήκαμε σπίτι.

Ήταν εξαγριωμένος. Το έβλεπα. Ήμουν αποφασισμένη όμως να μην την αφήσω μόνη της αυτή τη φορά. Κοντοστάθηκα. Η μαμά μου έκανε νόημα με τα μάτια να φύγω. Κούνησα το κεφάλι μου αρνητικά πολλές φορές. Στεκόμουν στην ίδια θέση και τους κοιτούσα.

Γιατί πάντα όλα κατέληγαν έτσι στο σπίτι μας;

«Πήγαινε, Άννα», ούρλιαξε ο πατέρας, και είχε τόση

ένταση η φωνή του που την ένιωσα σαν ορμητικό κύμα που με έστελνε πάνω σε κοφτερά βράχια για να κομματιαστώ.

Έτρεξα. Στο διάδρομο παραπάτησα στο χαλί και σωριάστηκα κάτω. Σηκώθηκα κι έτρεξα πάλι. Βρόντηξα την πόρτα του δωματίου μου και βούλωσα με τα χέρια μου τα αυτιά μου. Γρήγορα το μετάνιωσα. Έπρεπε να ακούσω. Όφειλα να ακούσω. Η μαμά ήταν εκεί έξω και ήταν μόνη της. Τουλάχιστον έπρεπε να ακούω. Μισά-νοιξα την πόρτα και γονάτισα στο πάτωμα.

«Γιατί του είπες ότι θα πας; Γιατί;» ούρλιαζε ο πατέρας.

Γδούποι.

Η μαμά απάντησε πως ο κύριος Σάββας ήταν φίλος μας. Τόσα χρόνια ήταν φίλος μας. Ήθελε μόνο να τον βοηθήσει. Δε σήμαινε κάτι άλλο. Της φώναζε πως τον γλυκοκοίταζε. Πως σίγουρα έπαιζαν κάποιο παιχνίδι πίσω από την πλάτη του. Πως δεν ήταν κανένας ηλίθιος να τον κοροϊδεύουν έτσι.

Γδούποι ξανά. Ξάπλωσα κάτω λες και μπορούσε το κρύο πάτωμα να δροσίσει τον πυρετό που εξαπλωνόταν με ιλιγγιώδη ταχύτητα μέσα στο σώμα μου. Αν τολμούσε να πάει, θα ευχόταν να μην είχε γεννηθεί ποτέ. Αυτό της έλεγε. Το ούρλιαζε ξανά και ξανά. Η φωνή του είχε εγκλωβιστεί και αντηχούσε μέσα σε κάθε εκατοστόμετρο του εγκεφάλου μου· δεν μπορούσα με τίποτα να την αποβάλω.

Έμπηξα τα νύχια μου μέσα στις παλάμες. Έβαλα όσο μεγαλύτερη δύναμη μπορούσα. Μέχρι να πονέσω. Μέχρι να ξεγελάσω το μυαλό μου να σκεφτεί αυτό τον πόνο και όχι τον πόνο που ένιωθα στην ψυχή μου εκείνη τη στιγμή.

Εκείνη τη στιγμή και κάθε στιγμή που ο πατέρας φώναζε στη μαμά. Που τη χτυπούσε. Που την έκανε να μοιάζει με μικρό τρομαγμένο ζώακι. Μόνο όταν έμπηξα τα νύχια μου τόσο βαθιά μέσα στις παλάμες μου που αυτές έσταξαν αίμα, τότε μόνο κατάφερα να ανακουφιστώ. Γιατί τώρα ήξερα πως δεν ήταν μόνο η μαμά αυτή που θα αιμορραγούσε. Θα αιμορραγούσα κι εγώ μαζί της. Κι αυτό μου φαινόταν τουλάχιστον δίκαιο.

Μερικοί γδούποι ακόμα και μετά ησυχία. Σιωπή. Έκλεισα την πόρτα του δωματίου μου και κοιμήθηκα όπως ήμουν στο πάτωμα με τα ρούχα.

Τέσσερα

Όταν ξύπνησα, ήμουν ακόμα στο πάτωμα. Ο αέρας έμπαινε μέσα από το μισάνοιχτο παράθυρο και μετακινούσε την κουρτίνα αφήνοντας να φανούν οι πρώτες ακτίδες του ήλιου. Φως. Το είχα ανάγκη εκείνο το πρωί. Κάθε που έκλεινα τα βλέφαρά μου, όλες οι εικόνες της προηγούμενης νύχτας περνούσαν σκοτεινές μπροστά από τα μάτια μου.

Το κορμί μου ήταν σαν ένα κομμάτι ξύλο. Όσο κι αν τεντωνόμουν, δεν τα κατάφερνα να ξεμουδιάσω. Ένιωσα το λαιμό μου στεγνό. Διψούσα. Το βλέμμα μου έπεσε στο ρολόι στον απέναντι τοίχο. Εφτά και τριάντα πέντε. Λογικά τέτοια ώρα ο πατέρας θα είχε φύγει για τη δουλειά. Η μαμά; Να ήταν άραγε καλά;

«Μαμά», φώναξα και μπήκα στην κουζίνα.

Δεν είχε φύγει ακόμα. Είχε το χέρι του περασμένο στους ώμους της και κάτι της ψιθύριζε. Δεν μπορούσα να ακούσω τι, αλλά η μαμά κουνούσε πολλές φορές το κεφάλι της σαν να ήθελε να του πει πως συμφωνούσε.

«Καλημέρα», είπα.

Ο πατέρας άφησε τη μαμά και ήρθε και με αγκάλιασε τόσο σφιχτά που νόμιζα πως θα μου κοπεί η ανάσα. Τα χέρια του ήταν σαν γάντζοι γύρω από το σώμα μου.

«Ελπίζω να ξέρεις πόσο σε αγαπώ. Θα έκανα τα πάντα για να εξασφαλίσω πως η οικογένειά μας θα είναι για πάντα ενωμένη. Τίποτα δε θα αφήσω να μπει ανάμεσά μας. Ποτέ. Με εμπιστεύεσαι, μικρή μου;»

Κατάπια με δυσκολία τον κόμπο στο λαιμό μου σαν να κατάπινα μπαλάκι από αγκάθια.

«Με εμπιστεύεσαι;» επανέλαβε και με έσφιξε δυνατότερα.

«Σε εμπιστεύομαι», ψέλλισα, αλλά η φωνούλα μέσα στο κεφάλι μου ούρλιαζε «Σε φοβάμαι».

Με αγκάλιασε ξανά και με φίλησε στο μέτωπο. Ύστερα πήγε και αγκάλιασε τη μαμά, έπιασε το χαρτοφύλακά του και έφυγε για το γραφείο.

«Είσαι καλά, μαμά;» ρώτησα όταν άκουσα το αυτοκίνητο να απομακρύνεται από την είσοδό μας.

«Ναι», αποκρίθηκε η μαμά και χαμογέλασε με εκείνο το χαμόγελο που δεν μπορούσα εύκολα να αποκρυπτογραφήσω. Πήρε ένα μπουλ, το γέμισε δημητριακά και γάλα και μου το έδωσε να φάω.

«Δε χρειάζεται να προσποιείσαι μπροστά μου», είπα και πήρα ένα κουτάλι από το συρτάρι. «Ξέρω πως σε χτύπησε χθες. Το άκουσα».

Η μαμά παράτησε πάνω στον πάγκο τα πορτοκάλια

που ετοιμαζόταν να στύψει και ήρθε και κάθισε δίπλα μου.

«Δεν το θέλει, Άννα μου. Με αγαπάει πολύ. Δεν μπορεί να ζησει μακριά μου. Μακριά μας. Απλώς κάποιες φορές ο θυμός του είναι περισσότερος από αυτό που μπορεί να ελέγξει. Με αγαπάει όμως. Είμαι σίγουρη πως με αγαπάει».

«Να το πούμε σε κάποιον, μαμά. Πρέπει να το πούμε σε κάποιον».

Η μαμά σηκώθηκε απότομα. Η καρέκλα της έπεσε με θόρυβο στο πάτωμα.

«Όχι. Ό,τι συμβαίνει μέσα στο σπίτι μας δεν αφορά κανέναν άλλο. Θα του περάσει. Σιγά σιγά θα του περάσει. Κάνει πολλές προσπάθειες να αλλάξει και θα αλλάξει».

Σήκωσε την καρέκλα από το πάτωμα και πήγε να στύψει τα πορτοκάλια σαν να ήμασταν η πιο φυσιολογική οικογένεια του κόσμου. Σαν να ξυπνούσαμε κάθε πρωί χαρούμενοι και χαμογελαστοί και να πίναμε πορτοκαλάδα τρώγοντας φρυγανιές με μέλι. Ή σαν να αγκαλιαζόμασταν κάθε βράδυ πριν κοιμηθούμε, λέγοντας «καληνύχτα» και φιλώντας ο ένας τον άλλο απαλά στο μάγουλο.

Ωστόσο δεν ήμουν πια μωρό. Ήξερα πως το ξύλο δεν ήταν αγάπη. Γι' αυτό άλλωστε κι ο πατέρας πρόσεχε να μην αφήνει ποτέ τα σημάδια του στο πρόσωπο της μαμάς κάθε φορά που τη χτυπούσε.